

MES
ABASAHEB
GARWARE COLLEGE

**Three Year B.A. Degree Program in Marathi
(Faculty of Humanities)**

**S.Y.B.A.
MarathiSyllabus**

Choice Based Credit System

To be implemented from Academic Year 2023- 24

आबासाहेब गरवारे स्वायत्त विद्यापीठ, कर्वे रोड, पुणे
द्वितीय वर्ष कला (SYBA)

मराठी विषयाचा अभ्यासक्रम

(Choice Based Credit System (CBCS) to be implemented
from 2022-23)

प्रथम सत्राचे विषय आणि विषयाचे code

विषयाचे नाव – आधुनिक मराठी साहित्य : प्रकाशवाटा - UAMAR-231

विषयाचे नाव – साहित्यविचार-- UAMAR- 232

भाषिक कौशल्य विकास आणि मराठी साहित्य प्रकार : कादंबरी -
UAMAR-233

SEC -प्रकाशन व्यवहार आणि संपादन -UAMARSEC-234

द्वितीय सत्राचे विषय आणि विषयाचे code

विषयाचे नाव –मध्ययुगीनमराठी साहित्य: निवडक मध्ययुगीन गद्य पद्य
-UAMAR-241

विषयाचे नाव –साहित्यसमीक्षा -- UAMAR- 242

भाषिक कौशल्य विकास आणि मराठी साहित्य प्रकार : ललितगद्य-
UAMAR-243

आबासाहेब गरवारे स्वायत्त विद्यापीठ, कर्वे रोड, पुणे
द्वितीय वर्ष कला (SYBA)
मराठी विषय (G2- जनरल)
सत्र पहिले

भाषिक कौशल्य विकास आणि मराठी साहित्य प्रकार :
कादंबरी - UAMAR-233

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. कादंबरी व साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक, प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.
२. नेमेलेल्या कादंबरीचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे
३. भाषिक कौशल्यविकास करणे.

घटक १ अ -

१६

श्रेयांक १ तासिका

१. संगणक आणि मोबाईलवर युनिकोडमधून मराठी मुद्रण.
२. कळफलक प्रकार: इनस्क्रिप्ट, फोनेटिक
३. मराठी टंकलेखन आणि युनिकोडचा वापर: गुगल इनपुट, मायक्रोसॉफ्ट इनपुट व इतर साधने

घटक १ ब-

१. कादंबरी स्वरूप आणि घटक
२. कादंबरी प्रकार आणि वाटचाल

**घटक २-
तासिका३२**

श्रेयांक२

**अभ्यासपुस्तक
रारंग ढांग- प्रभाकर पेंढारकर
मौज प्रकाशन गृह, मुंबई**

सत्रदुसरे

**भाषिक कौशल्य विकास आणि मराठी साहित्य
प्रकार :ललितगद्य- UAMAR-243**

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. ललितगद्य या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक, प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.
२. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील ललितगद्याचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
३. भाषिक कौशल्यविकास करणे.

**घटक १ अ -
१६**

श्रेयांक १ तासिका

१.गुगल साधनांचा अध्ययनातील वापर:गुगल फॉर्म, गुगलक्लासरूम, यु ट्यूब.

घटक १ ब -

१. ललितगद्य : स्वरूप आणि घटक
२. ललितगद्य: प्रकार आणि वाटचाल

घटक २

श्रेयांक२ तासिका ३२

अभ्यासपुस्तक

साहित्यरंग

संपादक

प्रा.डॉ. शिरीष लांडगे, प्रा.डॉ.दिलीप पवार, प्रा.डॉ.जया कदम
अक्षर वाक्य प्रकाशन, पुणे

❖ Proposed Outcome :

१. द्वितीयवर्षाच्याविद्यार्थ्यांनाकादंबरी आणि ललितगद्य या साहित्य प्रकारची ओळख होईल.
२. कादंबरीआणि ललितगद्यया सहित्यप्रकारचे आकलन आणि समीक्षण कसे करावे हे लक्षात येईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये कादंबरी आणि ललितगद्यलेखनाची प्रेरणा निर्माण होईल.
४. विद्यार्थ्यांनायुनिकोड मध्ये मराठी लिखाण कसे करावे हे समजेल.
५. युनिकोडच्या ओळखीमुळे विद्यार्थ्यांना मराठी मध्ये लिखाण करणे सोपे होईल.
६. विद्यार्थ्यांना गुगलफॉर्मआणि गुगल क्लासरूम याची ओळख होईल.
- ७.गुगलफॉर्मआणि गुगल क्लासरूम याची ओळख झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांनात्याचा वापर करणे सोपे होईल.

❖ संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर.

२. आधुनिक मराठी ----- इतिहास, खंड ४, ५, ६. संपादक रा. श्री. जोग.
३. आधुनिक मराठी ----- इतिहास, अ. ना. देशपांडे.
४. मराठी कादंबरी :समाजशास्त्रीय समीक्षा, डॉ. रवींद्र ठाकूर.
५. मराठी कादंबरीतील प्रादेशिकता, डॉ. भास्कर शेळके.
६. मराठी ग्रामीण कादंबरी, डॉ. रवींद्र ठाकूर
७. मराठी कादंबरीचे पहिले शतक, कुसुमावती देशपांडे
- ८ कादंबरी आणि मराठी कादंबरी, उषा हस्तक.
९. मराठी कादंबरी तंत्र आणि विकास, प्रा. वा. बापट, ना.वा.गोडबोले
१०. मराठी प्रादेशिक कादंबरी: तंत्र आणि स्वरूप, डॉ मदन कुलकर्णी
११. मराठी कादंबरी: चिंतन आणि समीक्षा, डॉ. चंद्रकांत बांदिवडेकर
१२. कादंबरी: सार आणि विस्तार, डॉ. महेंद्र कदम
१३. कादंबरीविषयी, हरिचंद्र थोरात
१४. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे
१५. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई
१६. ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ. लिअरी
१७. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.sol.ar.itmarathi&hl>
१८. <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

संदर्भ ग्रंथ :

१. लघुनिबंध ते मुक्तछंद. वि. शं. चौगुले
२. ग्रंथ संवाद, वि. शं. चौगुले
३. मराठी लघुनिबंधाचा इतिहास, डॉ. आनंद यादव
४. निबंध: शास्त्र व कला, डॉ. प्र. न. जोशी
५. मराठी निबंध, प्रा. म. वि. फाटक
६. प्रतिभा साधन, ना. सी. फडके
७. प्रदक्षिणा खंड १ आणि २
८. आधुनिक मराठी वाड्याचा इतिहास, म.सा.प., पुणे.
९. मराठी प्रवासवर्णनाची वाटचाल, नीला पांढरे
१०. प्रवासवर्णन, वसंत सावंत
११. सायबर संस्कृती, डॉ. रमेश वरखेडे

१२. उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई

१३. ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची, टिमोथी जे. ओ लिअरी

१४. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.solar.itmarathi&hl>

१५. <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

**आबासाहेब गरवारे स्वायत्त विद्यापीठ, कर्वे
रोड, पुणे**

**द्वितीय वर्ष कला (SYBA)
मराठी विषय (S-1 स्पेशल)
सत्र पहिले**

आधुनिक मराठी साहित्य : प्रकाशवाटा -UAMAR-231

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना समजावून घेणे.
२. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराच्या प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून घेणे.
३. ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण समजावून घेणे.
४. नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.

**घटक १ अ -
तासिका १६**

श्रेयांक १

१. आत्मचरित्र संकल्पना, स्वरूप; प्रेरणा आणि वाटचाल

२.ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण

घटक २-
तासिका३२

श्रेयांक२

अभ्यासपुस्तक

प्रकाशवाटा – डॉ. प्रकाश आमटे
समकालीन प्रकाशन, पुणे

सत्रदुसरे

मध्ययुगीनमराठी साहित्य: निवडक मध्ययुगीन गद्य पद्य -

UAMAR-241

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. मध्ययुगीन गद्य- पद्य साहित्यप्रकारांची ओळख करून घेणे.
२. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील मध्ययुगीन गद्य- पद्याचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.

घटक १ अ -
१६

श्रेयांक १ तासिका

१. मध्ययुगीन गद्य: महानुभावीय गद्य, बखर, ऐतिहासिक पत्रे; स्वरूप आणि विशेष
२. मध्ययुगीन पद्य: अभंग, भारुड, गवळण, पोवाडा, लावणी; स्वरूप आणि विशेष

घटक २ अ -
३२

श्रेयांक २ तासिका

अभ्यासपुस्तक
निवडक मध्ययुगीन गद्य, पद्य
संपादक

प्रा.डॉ. शिरीष लांडगे, प्रा.डॉ. प्रभाकर देसाई, प्रा.डॉ. प्रकाश शेवाळे
प्रशांतपब्लिकेशन्स, जळगाव

❖ **Proposed Outcome :**

१. द्वितीयवर्षाच्या विद्यार्थ्यांना आत्मचरित्र या साहित्य प्रकारची ओळख होईल.
२. विद्यार्थ्यांना डॉ. प्रकाश आमटे यांच्या कार्याची ओळख होईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये समाजाबद्दलची जाणीव जागृती निर्माण होईल.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये समाजकार्याची आवड निर्माण होईल.
५. विद्यार्थ्यांना मराठी साहित्याच्या इतिहासातील मध्ययुगातील साहित्याची ओळख होईल.
६. विद्यार्थ्यांना मध्ययुगीन साहित्यातील संत, पंत आणि तंत साहित्याची ओळख आणि गोडी निर्माण होईल.

❖ **संदर्भ ग्रंथ:**

- १ चरित्र - आत्मचरित्र, अ. म. जोशी
- २ चरित्र - आत्मचरित्र, सदा कऱ्हाडे
- ३ आत्मचरित्र मीमांसा, आनंद यादव
- ४ मराठीतील आत्मचरित्रपर लेखन, उषा हस्तक
- ५ मराठी वांग्मयकोश, खंड ४, संपादक, विजया राजाध्यक्ष
- ६ आत्मचरित्र, मराठी विश्वकोश, खंड २
- ७ २० व्या शतकातील मराठी आत्मचरित्र, उषा हस्तक
- ८ पाच संतकवी , शं. गो. तुळपुळे.
- ९ महाराष्ट्र सारस्वत, वि. ल. भावे, शं. गो. तुळपुळे
- १० संत कवी आणि कवयित्री : एक अनुबंध, सुहासिनी इर्लेकर
- ११ संत साहित्य दर्शन, उषा देशमुख
- १२ प्राचीन मराठी वाड्याचा इतिहास, ल. रा. नासिराबादकर
- १३ संत वचनामृत, रा. द. रानडे
- १४ ज्ञानेश्वरांची जीवननिष्ठा, गं. बा. सरदार
- १५ संत नामदेव, हे. वि. इनामदार
- १६ प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, अ. ना. देशपांडे
- १७ संत वाड्याची सामाजिक फलश्रुती. गं. बा. सरदार
- १८ श्री एकनाथः वाड्य आणि कार्य, न. र. फाटक
- १९ तुकाराम दर्शन, सदानंद मोरे
- २० संतसाहित्य आकलन आणि अध्यापन, संपादक वसंत आबाजी डहाके
आणि इतर, महाराष्ट्र राज्य माध्य, व उच्च माध्य. शिक्षण मंडळ, पुणे,
- २१ नामदेव गाथा, ह. श्री. शेणोलीकर, साहित्य अकादेमी
- २२ महानुभाव आणि वारकरी साहित्य, सुग्राम पुल्ले
- २३ महानुभाव आणि वारकरी साहित्याचे अंतरंग, सुग्राम पुल्ले
- २४ साहित्याची सामाजिकता, डॉ. सतीश बडवे, शब्दालय प्रकाशन,
श्रीरामपूर, अहमदनगर,
- २५ मध्ययुगीन साहित्याविषयी, डॉ. सतीश बडवे, मीरा बुक्स व
पब्लिकेशन, औरंगाबाद.
- २६ संत साहित्य समीक्षेचे बीजप्रवाह, डॉ. सतीश बडवे, गुरुकुल
प्रतिष्ठान, पुणे.
- २७ मराठी संत कवयित्रींचा इतिहास, डॉ. विद्यासागरपटांगणकर

- २८ वारकरी संप्रदाय : साहित्य व तत्त्वज्ञान, डॉ. विद्यासागर पटांगणकर
२९ मध्ययुगीन मराठी वाक्याचा इतिहास, डॉ. विद्यासागर पटांगणकर
३० तुका झाला पांडुरंग, दीपक बिचे
३१ संत शिरोमणी बाबा नामदेव, दीपक बिचे

आबासाहेब गरवारे स्वायत्त विद्यापीठ, कर्वे रोड, पुणे

द्वितीय वर्ष कला (SYBA)

मराठी विषय (S-2स्पेशल)

सत्र पहिले

साहित्यविचार-- UAMAR- 232

❖ **अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :**

१. भारतीय आणि पाश्चात्य साहित्यविचाराच्या आधारे साहित्याची संकल्पना स्वरूप आणि प्रयोजनविचारसमजावून घेणे.
२. साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया समजावून घेणे.
३. साहित्याची भाषा आणि शैली विषयक विचार समजावून घेणे.

घटक १. साहित्याचे स्वरूप आणि प्रयोजन
तासिका १६

श्रेयांक १

- १ साहित्याची संकल्पना (भारतीय, पाश्चात्यांच्या व्याख्या). साहित्यातील अनुभवाचे विशेष: वास्तव आणि कल्पित यांचा संबंध, संवेदनात्मकता, भावनात्मकता, वैचारिकता, सेन्द्रीयत्व, सूचकता, विशिष्ट आणि विश्वात्मकता

- २ प्रयोजन म्हणजे काय? मम्मटाची प्रयोजने ; तसेच इच्छापूर्ती, जिज्ञासातृप्ती , विरेचन, आत्माविष्कार, अनुभवविश्वाची समृद्धी, स्वप्ररंजन, उद्धोधन, प्रचार, मनोरंजन, आनंद या प्रयोजनांचा विचार

घटक २-साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया
तासिका१६

श्रेयांक१

- १ प्रतिभा, स्फूर्ती, कल्पना, चमत्कृती यांचे स्वरूप, संकल्पना आणि कार्य;साहित्यिकाचे व्यक्तिमत्त्व: संवेदनक्षमता, शैशववृत्ती, अनुभवसमृद्धी व विद्वत्ता, साहित्यिकाचा जीवनविषयक आणि साहित्य विषयक दृष्टिकोन.

घटक २ - साहित्याचीसामाजिकता आणि भाषा
तासिका१६

श्रेयांक१

- १ साहित्य आणि समाज, जीवनमूल्ये आणि साहित्यमूल्ये, साहित्यवाचनाची प्रक्रिया व आवश्यकता
२ साहित्याची भाषा : शब्दार्थाचा वक्रव्यापार; वक्रोक्ती, अलंकार, प्रतिमा, प्रतीक, प्राक्कथा
३ शैली विषयक स्थूल चर्चा - लेखक, आशय, साहित्यप्रकार या अनुरोधाने चर्चा

सत्रदुसरे

साहित्य समीक्षाUAMAR- 242

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. साहित्य समीक्षेची संकल्पना, स्वरूप यांचा परिचय करून घेणे.
२. साहित्य आणि समीक्षा यांचे परस्पर संबंध समजावून घेणे व अभ्यासणे.
३. साहित्यप्रकारानुसार समीक्षेचे स्वरूप समजावून घेणे व अभ्यास
४. ग्रंथपरिचय, परीक्षण व समीक्षण यातील फरक समजावून घेणे

घटक १. समीक्षा: संकल्पना आणि स्वरूप
तासिका १६

श्रेयांक १

१. समीक्षा: संकल्पना, स्वरूप आणि प्रयोजन
२. समीक्षा : व्याप्ती आणि प्रकार
३. साहित्यविचार आणि समीक्षा यातील अनुबंध
४. साहित्यव्यवहारातील समीक्षेचे स्थान व कार्य

घटक २. साहित्य आणि समीक्षा यांचे परस्पर संबंध
तासिका १६

श्रेयांक १

- १ साहित्यकृती आणि वाचक
- २ साहित्यकृती आणि समीक्षक
- ३ समीक्षेतील साहित्याच्या आकलन, आस्वाद, विश्लेषण, अर्थनिर्णयन, मूल्यमापन आणि शब्दांकनयांचे स्थान व कार्य

घटक ३. समीक्षकाचे गुण व पाळावयाची पथ्ये
तासिका १६

श्रेयांक १

- १ समीक्षकाचे गुण: रसिकता, प्रज्ञा, तुलनाक्षमता, चिकित्सकता, मूल्यविवेक, विश्लेषकता, व्युत्पन्नता, तुलनाक्षमता इ.
- २ समीक्षकाने पाळावयाची पथ्ये: समीक्षाविषयाचे अवधान वतारतम्य, निकषाचे तारतम्य, व्यक्तिनिष्ठता व वस्तुनिष्ठता यांचे तारतम्य, मांडणी व शैली यांचे तारतम्य, संगती व सुसूत्रता यांचे भान, नेमकेपणा व तार्किकता या संबंधीचा विवेक, वाइयीन मूल्ये व जीवनमूल्ये यांचा परस्परसंबंध आणि त्यांच्या वापराबाबत करावयाचा विवेक.
- ३ भाषिक, साहित्यिक, सांस्कृतिक संकेत आणि मूल्यव्यवहार
- ४ उपयोजित समीक्षा: ग्रंथ परिचय, ग्रंथ परीक्षण, ग्रंथ समीक्षा

❖ **Proposed Outcome :**

❖ **समीक्षेचे आकलन होते**

❖ **विद्यार्थी उत्तम समीक्षा लिहू शकतात**

संदर्भ साहित्य :

- १ साहित्यविचार, डॉ. अ. वा. कुलकर्णी
- २ साहित्यविचार, (संपा.) डॉ. द. दि. पुंडे, डॉ. स्नेहल तावरे
- ३ साहित्यविचार, भालचंद्र खांडेकर
- ४ भारतीय साहित्यविचार, डॉ. लीला गोविलकर
- ५ काव्यशास्त्र प्रदीप, डॉ. स. रा. गाडगीळ
- ६ वाङ्मयीन शैली आणि तंत्र, म. द. हातकणंगलेकर
- ७ साहित्य आणि सामाजिक संदर्भ - रा. ग जाधव
- ८ साहित्य व सामाजिक संदर्भ - डॉ. अंजली सोमण
- ९ कविता आणि प्रतिमा - सुधीर रसाळ
- १० साहित्यशास्त्र स्वरूप व समस्या, डॉ. वसंत पाटणकर
- ११ साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा, वा. ल. कुलकर्णी
- १२ पाश्चात्य साहित्यविचार, बालशंकर देशपांडे
- १३ साहित्य: स्वरूप आणि समीक्षा, वा. ल. कुलकर्णी
- १४ समीक्षामीमांसा, गंगाधर पाटील
- १५ मराठीचे साहित्यशास्त्र, मा. गो. देशमुख
- १६ टीका आणि टीकाकार, वा. भा पाठक
- १७ साहित्यविचार आणि सौंदर्यशास्त्र, रा. भा. पाटणकर
- १८ मराठी समीक्षेची वाटचाल, गो. म. कुलकर्णी
- १९ सौंदर्यानुभव, प्रभाकर पाध्ये
- २० सौंदर्य आणि साहित्य, बा. सी. मर्ढेकर
- २१ साहित्यातील अधोरेखिते, म. द. हातकणंगलेकर
- २२ अब्राह्मणी साहित्याचे सौंदर्यशास्त्र, शरद पाटील
- २३ मराठी समीक्षेची सद्यस्थिती, वसंत आबाजी डहाके
- २४ मराठी समीक्षेची वाटचाल. नीला पांढरे
- २५ साहित्याची भाषा, भालचंद्र नेमाडे
- २६ टीकास्वयंवर, भालचंद्र नेमाडे
- २७ आधुनिक समीक्षा सिद्धांत, मिलिंद मालशे, अशोक जोशी
- २८ समीक्षेतील नव्या संकल्पना, संपा. मनोहर जाधव
- २९ साहित्य समाज आणि संस्कृती, दिगंबर पाध्ये
- ३० मराठी कादंबरीची उपयोजित समीक्षा, गोमटेश्वर पाटील, दर्या प्रकाशन, पुणे

- ३१ मराठी कादंबरी समाजशास्त्रीय समीक्षा. रवींद्र ठाकूर, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे
- ३२ साहित्य संशोधन : वाटा आणि वळणे, डॉ. सुधाकर शेलार, अक्षरवाक्य प्रकाशन, पुणे.
- ३३ साहित्य संशोधन व समीक्षा, राजेंद्र सलालकर

आबासाहेब गरवारे स्वायत्त विद्यापीठ, कर्वे रोड, पुणे
द्वितीय वर्ष कला (SYBA)
कौशल्याधिष्ठित अभ्यासक्रम
पहिले सत्र
प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन [UAMARSEC- 234]

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे.
२. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे.
३. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची कौशल्ये मिळविणे.
४. प्रकाशन संस्था, जाहिरात संस्था, छापखाने, वृत्तपत्र कार्यालये, वितरण संस्था, ग्रंथ विक्री दुकाने, फ्लेक्स निर्मिती केंद्र, वार्ताहर यांना भेटी देऊन प्रशिक्षण घेणे.

घटक १. प्रकाशन संस्था :
तासिका १६

श्रेयांक १

- १ प्रकाशन संस्था : स्वरूप, कार्यप्रणाली, कॉपीराईट कायद्याची तोंडओळख, ग्रंथविक्री, वितरण, जाहिरात, वाचकसंवाद.
- २ ग्रंथनिर्मिती प्रक्रिया, ग्रंथ प्रकार: ललित, माहितीपर, शास्त्रीय, संदर्भग्रंथ इ.

- ३ ग्रंथनिर्मिती :संहिता संपादन, संपादकीय संस्कार, लेखक संवाद, मुखपृष्ठ, मुद्रणप्रत, छपाई, ग्रंथ बांधणी.

घटक २. मुद्रितशोधन
तासिका १६

श्रेयांक १

१. मुद्रितशोधन: लेखनविषयक नियम, मुद्रितशोधन खुणा, विरामचिन्हे, अवतरणे, संक्षेप, मजकुराची मांडणी, चित्र रेखाटनयोजना, सूची,संदर्भग्रंथसूची, परिशिष्टे, दर्शनीय स्वरूप, आकार.

Proposed Outcome

१. विद्यार्थी उत्तम मुद्रित शोधन करतात

दुसरे सत्र

उपयोजित लेखनकौशल्ये [UAMARSEC- 244]

❖ अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. जाहिरात,मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे.
२. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे.
३. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची कौशल्ये मिळविणे.

घटक १.
१६

श्रेयांक १ तासिका

- १ जाहिरातलेखन: प्रयोजन, स्वरूप, प्रकार, विविध माध्यमांतील जाहिरातींचे स्थान, जाहिरात कल्पना आणि संहितालेखन, इंटरनेट (माहिती महाजाल) जाहिरात आणि संहितालेखन
- २ मुलाखतलेखन: वृत्तपत्रे, नियतकालिके, दृकश्राव्य माध्यमांसाठी मुलाखतलेखन

घटक १.
१६

श्रेयांक १ तासिका

- १ माहितीपर नोंदी : शास्त्रीय ज्ञानकोश, विविध प्रकारचे ज्ञानकोश (विकिपीडिया, विश्वकोश इ. साठी) नोंदलेखन, विविध माध्यमांसाठी नोंदलेखन, प्रात्यक्षिके इ.

❖ **Proposed Outcome :**

- ❖ विद्यार्थी मुलाखत घेऊ शकतात
- ❖ कोश उत्तम हाताळू शकतात
- ❖ संपादन करू शकतात

❖ **संदर्भ ग्रंथ :**

- १ पॉप्युलर रीतिपुस्तक, रामदास भटकळ, मृदुला जोशी
- २ सुगम मराठी व्याकरण व लेखन- मो. रा. वाळंबे
- ३ मराठीचे व्याकरण, डॉ. लीला गोविलकर
- ४ मराठी लेखन मार्गदर्शिका, यास्मिन शेख
- ५ मुद्रितशोधन य ए. धायगुडे
- ६ शुद्ध शब्दकोश, डॉ. स्नेहल तावरे
- ७ मराठी शुद्धलेखन नियमावली, डॉ. स्नेहल तावरे
- ८ मराठी लेखन कोश, अरुण फडके
- ९ शुद्धलेखन मार्गप्रदीप, अरुण फडके
- १० उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई

- ११ मराठी व्याकरण स्वरूप आणि चिकित्सा, खंडेराव कुलकर्णी
- १२ लेखनमित्र, संपादक, संकलक, संतोष शिंत्रे आणि लौकिका रास्ते – गोखले
- १३ प्रकाशनविश्व, संपादक मोहन वैद्य
- १४ संगणक, अच्युत गोडबोले, मौज प्रकाशन, मुंबई.
- १५ इंटरनेट, डॉ. प्रबोध चोबे, मनोरमा प्रकाशन, मुंबई.
- १६ व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर.
- १७ आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात, शिक्रापूरकर दीपक, मराठे उज्वल, उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे. ५. भाषांतरमीमांसा, कल्याण काळे, अंजली सोमण.
- १८ व्यावहारिक मराठी, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
- १९ व्यावहारिक मराठी, डॉ. कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रेय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.
- २० व्यावहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
- २१ व्यावहारिक मराठी, डॉ. सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे.
- २२ व्यावहारिक मराठी, डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन कोल्हापूर.
- २३ प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक,
- २४ प्रसार माध्यमे आणि मराठी भाषा, संपादक, डॉ. भास्कर शेळके
- २५ व्यावहारिक व उपयोजित मराठी आणि प्रसारमाध्यमांची कार्यशैली, संपादक, डॉ. संदीप सांगळे १४. व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी, डॉ. मनोहर रोकडे
- २६ मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन, प्रा. सुहासकुमार बोबडे.
- २७ व्यावहारिक मराठी, संपादक डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
- २८ भाषांतरमीमांसा, संपादक डॉ. रमेश वरखेडे, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक.
- २९ उपयोजित मराठी, संपादक डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई

३० साहित्य संशोधन : वाटा आणि वळणे, डॉ. सुधाकर शेलार, अक्षरवाक्य प्रकाशन, पुणे.

. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.mkcl.solar.itmarathi&hl>

३१ <http://www.youtube.com/watch?v=oXAWMH5PDxY>

३२ ए डिक्शनरी ऑफ मराठी अँड इंग्लिश मोल्स्वर्थ

३३ <https://dsal.uchicago.edu/dictionaries/molesworth/>

३४ भाषा संचालनालयाने प्रकाशित केलेले विषयवार

कोश www.marathibhasha.org

३५ महाराष्ट्र शब्दकोश- संपादक य. रा. दाते आणि चिं. ग. कर्वे

३६ <https://www.transliterate.org/dictionary/mr.kosh.maharashtra/source>